

MUKAVIA HETKIÄ
MUKAVIA HETKIÄ

KOULUTUKSEN TUKIPAKE
KOULUTUKSEN TUKIPAKETTI

MUKAVIA HETKIÄ
MUKAVIA HETKIÄ

TUTUSTUMINEN TUTUSTUMINEN

COCTAIL-KUTSUT

Kuvaus: Kouluttaja pyytää opiskelijoita kuvittelemaan, että he ovat cocktail-kutsuilla. Opiskelijat nousevat seisomaan ja kiertävät koulutustilassa pysähtyen aina välillä esittelemään itsensä ja juttelemaan hetkeksi jonkun kanssa. Keskustelun aiheina voi olla mm. elämän pienet ilot, arvostettu taideteos, sisältöä elämään antava harrastus tai pieni haave, jonka aikoo toteuttaa.

Kesto: 10 minuuttia

Välineet: Muovilaseja

ELÄMÄNKAARI

Kuvaus: Jokaiselle opiskelijalle annetaan paperi ja kyniä. Opiskelija laittaa paperin vaakatasoon ja piirtää siihen koko paperin läpi kulkevan janan. Janalle merkitään oman elämän tärkeitä tapahtumia joko piirtäen tai kirjoittaen. Tämän jälkeen opiskelijat esittelevät itsensä ja oman elämänkaaren muille.

Kesto: 5 minuuttia + esittely 2 minuuttia/opiskelija

Välineet: Paperia ja kyniä

ENSIVAIKUTELMAT

Kuvaus: Kouluttaja jakaa opiskelijat pareihin. Parien tehtävänä on muodostaa ensivaikutelma toisesta kouluttajan esittämien esimerkkikysymysten pohjalta. Kysymyksiä voivat olla mm. mitä kulkuneuvoa uskoisit parisi eniten käyttävän (esim. autoa vai pyörää, mitä merkkiä, minkä väristä)?, missä hän vietti viime lomansa? ja mikä on hänen mieliruokansa? Kysymysten jälkeen parit keskustelevat hetken ja selvittävät, miten asiat todellisuudessa ovat. Lopuksi parit esittelevät toisensa.

Kesto: 10 minuuttia + esittely 2 minuuttia/opiskelija

Välineet: -

INTIAANINIMET

Kuvaus: Jokaiselle opiskelijalle jaetaan paperi, johon on listattu runsaasti erilaisia keksittyjä intiaaninimiä, kuten Jäähanhi, Pimeyden neito, Tupaten täynnä, Ripoteltu sinne tänne ja Kajootti ravaa kehää. Opiskelijoiden tehtävänä on valita listasta nimi, joka kuvaa heidän olotilaansa tällä hetkellä ja esitellä itsensä sen avulla.

Kesto: 5 minuuttia + esittely 2 minuuttia/opiskelija

Välineet: Intiaaninimiä paperilla

KAKSI KYSYMYSTÄ

Kuvaus: Kouluttaja kiertää koulutustilassa ja antaa jokaisen opiskelijan valita kaksi korttia kysymyskorttipakasta. Kysymyskortin kysymys voi olla esim. onko sinulla jokin taito, jota muut eivät osaa?, mitä et voi vastustaa? tai mikä sinusta piti tulla isona? Opiskelija valitsee korteista toisen ja vastaa siinä esitettyyn kysymykseen. Samalla opiskelija esittelee itsensä.

Kesto: 5 minuuttia + esittely 2 minuuttia/opiskelija

Välineet: Kysymyskortteja (valmiita tai itse tehtyjä)

KORTTI KERTOO

Kuvaus: Kouluttaja asettaa kortit keskelle koulutustilaa. Jokainen opiskelija tutustuu kortteihin ja valitsee niistä itselleen mieleisen/sopivan. Kouluttaja voi pyytää opiskelijoita valitsemaan kortin myös sen mukaan, mitä mieltä opiskelija on koulutuksen aiheesta. Kortti otetaan omalle paikalle mukaan ja opiskelija esittelee itsensä sen avulla.

Kesto: 5 minuuttia + esittely 2 minuuttia/opiskelija

Välineet: Erilaisia kortteja (esim. postikortit, mielialakortit, vahvuuskortit)

LAIVA ON LASTATTU

Kuvaus: Kouluttaja pyytää opiskelijoita istumaan ympyrän muotoon ja asettuu myös itse ympyrän kehälle. Kouluttaja esittelee itsensä ja heittää pallon jollekin opiskelijalle samalla kysyen tältä jotain, mitä haluaa tietää. Opiskelija esittelee itsensä, vastaa kysymykseen ja heittää pallon taas seuraavalle opiskelijalle uuden kysymyksen kera.

Kesto: 1 minuutti/opiskelija

Välineet: Pallo tai jokin muu esine, jota voi heittää

LOTTA LOHIKÄÄRME

Kuvaus: Jokainen opiskelija keksii oman etunimen ensimmäisellä kirjaimella alkavan eläimen (tai adjektiivin yms.). Opiskelijat asettuvat istumaan puoliympyrään niin, että kaikki näkevät toisensa. Rivin ensimmäinen aloittaa ja kertoo oman etunimensä sekä eläimen nimen. Tämän jälkeen rivin seuraava toistaa ensimmäisen nimiyhdistelmän ja kertoo omansa. Tätä jatketaan niin kauan, kunnes rivin viimeinen kertoo oman nimensä lisäksi kaikkien opiskelijoiden nimet.

Kesto: Vaihtelee opiskelijoiden määrän mukaan

LIIKKEELLÄ

Kuvaus: Kouluttaja pyytää opiskelijoita kävelemään vapaasti koulutustilassa. Kun kouluttaja huutaa jonkin kävelytyylin (esim. nopeutettu kävely, pidennetty askel, hidastettu kävely, kantapäillä kävely ja varpailla kävely), on opiskelijoiden tehtävänä ottaa katsekontakti toiseen opiskelijaan, esitellä itsensä ja kävellä kävelytyylillä hänen kanssaan. Kävelytyylin vaihtuessa myös katsekontakti siirretään seuraavaan opiskelijaan.

Kesto: 10 minuuttia

MINÄ OLEN JA MINÄ PIDÄN

Kuvaus: Opiskelijat asettuvat istumaan puoliympyrään niin, että kaikki näkevät toisensa. Rivin ensimmäinen aloittaa ja kertoo oman etunimensä sekä asian, mistä pitää. Tämän jälkeen rivin seuraava toistaa ensimmäisen yhdistelmän muodossa "sinä olet Reino ja sinä pidät..." ja kertoo omansa. Tätä jatketaan niin kauan, kunnes rivin viimeinen kertoo oman yhdistelmänsä lisäksi kaikkien muiden opiskelijoiden yhdistelmät.

Kesto: Vaihtelee opiskelijoiden määrän mukaan

Välineet: -

LÖÖPPI

Kuvaus: Jokaiselle opiskelijalle annetaan keltainen paperi ja musta tussi. Kouluttaja pyytää opiskelijoita kirjoittamaan paperille iltapäivälehtimäisen lööpin, joka liittyy heidän elämäänsä, koulutukseen tuloon jne. Jokainen opiskelija esittelee ensin itsensä ja kertoo sitten tarinan lööpin takana.

Kesto: 5 minuuttia + esittely 1 minuutti/opiskelija

Välineet: Paperia ja tusseja

NIMILAPUT

Kuvaus: Opiskelijat valmistavat itselleen nimilapun niin, että he asettavat paperin otsalleen ja heikommalla kädellään kirjoittavat nimensä paperiin. Tämän jälkeen nimilaput kiinnitetään rintaan ja jokainen opiskelija esittelee itsensä. Kouluttaja voi purkaa tehtävän toteamalla, että tuttu asia erilaisella tavalla tehtynä on yllättävän vaikeaa!

Kesto: 5 minuuttia + esittely 1 minuutti/opiskelija

Välineet: Paperia, tusseja ja hakaneuloja

EN OLE KOSKAAN....

Kuvaus: Tarkoituksena on löytää asioita, joita vain opiskelija itse on tehnyt eikä kukaan muu tai joita kaikki muut ovat tehneet paitsi opiskelija itse. Opiskelijat nousevat vuorollaan ylös, esittelevät itsensä ja kertovat yhden erikoisen asian, jonka he ovat tehneet tai tavallisen asian, jota he eivät ole tehneet. Jos joku toinen opiskelija on tehnyt tai ei ole tehnyt samaa asiaa, tulee hänen nousta ylös.

Kesto: 1 minuutti/opiskelija

OMA KUVA

Kuvaus: Kouluttaja pyytää opiskelijoita piirtämään oman kuvan (tai vaihtoehtoisesti kuvan vierustoveristaan) pitämällä paperia pään päällä. Tämän jälkeen opiskelijat esittelevät itsensä ja kuvan. Kuvat kiinnitetään seinälle valokuvattavaksi. Jos koulutuksen aikana käytetään esim. verkko-oppimisympäristöä, voidaan kuvat viedä sinne.

Kesto: 5 minuuttia + esittely 2 minuuttia/opiskelija

Välineet: Paperia, tusseja ja kamera

PAPERIRULLA

Kuvaus: Kouluttaja laittaa paperirullan kiertämään ja pyytää opiskelijoita ottamaan niin monta palaa paperia kuin arvelee päivän aikana tarvitsevansa. Mitään tarkempia selityksiä ei anneta. Jokainen opiskelija ottaa paperia ja vasta tämän jälkeen kouluttaja kertoo, että jokaisen tehtävänä on kertoa itsestään niin monta asiaa kuin heillä on paperin paloja kädessään.

Kesto: 5 minuuttia + esittely 2 minuuttia/opiskelija

Välineet: Talous- tai wc-paperirulla (tai karkkeja, nappeja yms.)

PARIHAASTATTELU

Kuvaus: Opiskelijat lähtevät pareittain kävelylle tai keskustelevat pareittain koulutustilassa. Keskustelun aikana kumpikin osapuoli kertoo itsestään. Toisen on kuunneltava mahdollisimman tarkasti oman parin tarinaa. Tämän jälkeen palataan takaisin ja parit esittelevät toisensa. Tarinan päähenkilöllä on mahdollisuus korjata virheitä ja tarkentaa tarinaa.

Kesto: 5 minuuttia + esittely 2 minuuttia/opiskelija

PINO KIRJAIMIA

Kuvaus: Opiskelijat lähtevät pareittain kävelylle tai keskustelevat pareittain koulutustilassa. Keskustelun aikana kumpikin osapuoli kertoo itsestään. Toisen on kuunneltava mahdollisimman tarkasti oman parin tarinaa.

Tämän jälkeen palataan takaisin ja parit esittelevät toisensa. Tarinan päähenkilöllä on mahdollisuus korjata virheitä ja tarkentaa tarinaa.

Kesto: 5 minuuttia + esittely 2 minuuttia/opiskelija

REISKAN RENTO ASENTO

Kuvaus: Opiskelijat asettuvat istumaan puoliympyrään niin, että kaikki näkevät toisensa. Jokainen opiskelija ottaa vuorollaan oman rennon asennon ja sanoo, "Minä olen X ja tämä on minun rento asento". Muut opiskelijat ottavat saman asennon ja tervehtivät X:ää.

Kesto: 1 minuutti/opiskelija

RISTIKKO

Kuvaus: Kouluttaja pyytää jokaista opiskelijaa kirjoittamaan oman nimen paperille pystysuoraan. Tämän jälkeen opiskelijoiden tehtävänä on täydentää jokainen rivin yksittäisillä sanoilla vaakasuoraan niin, että sanoista muodostuu runo tai kertomus. Lopuksi runot/kertomukset luetaan yhdessä.

Kesto: 5 minuuttia + esittely 2 minuuttia/opiskelija

Välineet: Paperia ja kyniä

SALAATTI

Kuvaus: Opiskelijat istuvat tuoleilla isossa ympyrässä ja joku opiskelijoista menee seisomaan ympyrän keskelle. Keskellä oleva esittelee itsensä ja huutaa jonkin asian itsestään esim. "kotipaikkani on Oulu". Ne opiskelijat, joiden kohdalla asia pitää paikkaansa, vaihtavat paikkoja keskenään ja keskellä oleva yrittää päästä tyhjään tuoliin. Se, joka jää ilman tuolia, aloittaa uuden kierroksen esittelemällä itsensä ja huutamalla jonkin asian.

Kesto: 10 minuuttia

TANGONIMI

Kuvaus: Opiskelijat esittelevät itsensä kertomalla oman tangonimen. Tangonimi voidaan muodostaa esim. omasta toisesta nimestä ja äidin tyttönimestä tai laittamalla yhteen mieleenpainuvimman opettajan etunimi ja suosikkibändi. Tangonimen kertomisen lisäksi on tärkeää purkaa nimen tausta ja lopuksi pyytää opiskelijoita tekemään nimilaput, joissa on oikea nimi.

Kesto: 2 minuuttia/opiskelija

Välineet: -

TANSSITAAN

Kuvaus: Kouluttaja laittaa musiikkia soimaan ja opiskelijat liikkuvat musiikin tahdissa koulutustilassa. Kun musiikki loppuu, opiskelijat ottavat parin. Kouluttaja kysyy kysymyksen, joka voi olla esim. mikä on parisi kengännumero tai tuliko parisi koulutukseen autolla vai kävellen. Kumpikin pareista esittelee ensin itsensä ja sen jälkeen koettaa arvata vastauksen kysymykseen. Arvausta ei tarvitse perustella eikä oikeaa vastausta kertoa. Tätä jatketaan niin kauan, kunnes kaikki ovat olleet pareja keskenään.

Kesto: ½-1 minuutti/kysymys

Välineet: CD-soitin ja musiikkia

TARINA NIMESTÄ

Kuvaus: Jokainen opiskelija esittelee itsensä ja kertoo omasta etunimestä niin paljon kuin tietää. Tarkentavia kysymyksiä voivat olla esim. miten on päädytty antamaan juuri tämä nimi, onko omasta nimestä syntynyt joitakin lempinimiä ja mikä omaksi nimeksi piti alun perin tulla. Jos opiskelija ei tiedä oman nimen alkuperää, voi hän arvella, mistä luulee sen juontavan juurensa.

Kesto: 3 minuuttia/opiskelija

TUNNISTA HENKIÖ

Kuvaus: Jokainen opiskelija kirjoittaa paperille nimensä ja joitakin asioita itsestään. Tämän jälkeen paperit sekoitetaan ja jaetaan summassa opiskelijoille. Jokainen opiskelija saa jonkun toisen paperin ja hänen tehtävänä on lähteä etsimään kyseistä henkilöä. Opiskelijat liikkuvat koulutustilassa ja kysyvät vastaantulevilta paperissa olevia asioita. Nimen saa kysyä vasta viimeiseksi. Kun paperin kaikki tiedot täsmäävät, on tehtävä suoritettu. Lopuksi kaikki opiskelijat esittelevät itsensä lyhyesti.

Kesto: 15 minuuttia

Välineet: Paperia ja kyniä

WANTED

Kuvaus: Kouluttaja pyytää opiskelijoita kirjoittamaan itsestään etsintäkuulutuksen. Opiskelijat piirtävät kuulutukseen oman kuvansa ja kertovat mm. mitä rikoksia tekevät, ketkä ovat rikoskumppaneita ja mikä on löytöpalkkio. Lopuksi jokainen opiskelija esittäytyy kuulutuksen avulla.

Kesto: 5 minuuttia + purku 2 minuuttia/opiskelija

Välineet: Paperia ja tusseja

VIIKKOKALENTERI

Kuvaus: Kouluttaja rakentaa koulutustilan lattialle viikko- tai vuosikalenterin (oikean tai kuvitteellisen) ja pyytää opiskelijoita menemään sen päivän/kuukauden kohdalle, josta he pitävät eniten, jolloin he ovat syntyneet jne. Lopuksi kaikki esittelevät itsensä ja kertovat perustelun paikan valinnalle.

Kesto: 5 minuuttia

ELÄIMET

Kuvaus: Kouluttaja rakentaa koulutustilan lattialle viikko- tai vuosikalenterin (oikean tai kuvitteellisen) ja pyytää opiskelijoita menemään sen päivän/kuukauden kohdalle, josta he pitävät eniten, jolloin he ovat syntyneet jne. Lopuksi kaikki esittelevät itsensä ja kertovat perustelun paikan valinnalle.

Kesto: 5 minuuttia

RYHMIIN JAKAMINEN

APU RYHMIIN JAKAMINEN

APUA RYHMÄYTTÄMISEEN

ELÄIMET

Kuvaus: Kouluttaja jakaa jokaiselle opiskelijalle paperin, jossa on jonkin eläimen nimi. Eläinten nimet voivat olla vaikeita, kuten lukutoukka tai elohiiri. Jokaista eläintä on kaksi (tai useampi) kappaletta. Opiskelijoiden tulee löytää oma pari/ryhmä esittämällä kyseistä eläintä äänin ja liikkein. Menetelmää voidaan varioida niin, että papereissa lukee eläimen nimen sijaan esim. laulun nimi.

Kesto: 10 minuuttia

Välineet: Eläinten nimiä papereissa

ILMAN AISTEJA

Kuvaus: Kouluttaja kertoo, että hetken ajan kaikki opiskelijat ovat sokeita ja/tai mykkiä. Opiskelijoille annetaan tehtäväksi järjestäytyä pituusjärjestykseen niin, että lyhin opiskelija on jonon ensimmäisenä. Kun pituusjärjestys on valmis, voi kouluttaja pyytää menemään pituusjärjestykseen, niin että pisin opiskelija on jonon ensimmäisenä. Lopuksi otetaan jonossa jako esim. viiteen.

Kesto: 5-10 minuuttia

Välineet: -

JANAT

Kuvaus: Kouluttaja pyytää opiskelijoita muodostamaan keskelle koulutustilaa janan. Janalle voidaan asettua esim. syntymäkuukauden, silmien värin tai koulutuksen aiheeseen perehtyneisyyden mukaan. Opiskelijat jaetaan ryhmiin janan mukaisesti esim. ottamalla jako viiteen.

Kesto: 10 minuuttia

KATEGORIAT

Kuvaus: Opiskelijat asettuvat keskelle koulutustilaa. Kouluttaja huutaa tiettyjä kriteerejä (esim. vaatteissa oleva väri, asuinlääni, sisarusten lukumäärä) ja opiskelijat muodostavat mahdollisimman nopeasti kriteerien mukaisia ryhmiä.

Kesto: 10 minuuttia

Välineet: -

KOLMIO, NELIÖ JA YMPYRÄ

Kuvaus: Opiskelijat asettuvat keskelle koulutustilaa. Kouluttaja huutaa tiettyjä kriteerejä (esim. vaatteissa oleva väri, asuinlääni, sisarusten lukumäärä) ja opiskelijat muodostavat mahdollisimman nopeasti kriteerien mukaisia ryhmiä.

Kesto: 10 minuuttia

Välineet: -

NUMERORINGIT

Kuvaus: Opiskelijat asettuvat keskelle koulutustilaa. Kouluttaja huutaa numeron ja ruumiinosan nimen (esim. 6 kättä tai 100 varvasta) ja opiskelijat muodostavat mahdollisimman nopeasti ohjeen mukaisia ryhmiä. Ennen varsinaisen ryhmän muodostamista menetelmää voidaan kokeilla muutaman kerran.

Kesto: 5 minuuttia

Välineet: -

NAUHAT JA LANGAT

Kuvaus: Kouluttajalla on kädessään nippu pitkiä nauhoja tai lankoja. Jokainen opiskelija tarttuu yhden nauhan päähän ja sen jälkeen on tarkoituksena selvittää solmu irrottamatta käsiä nauhasta. Pari löytyy nauhan toisesta päästä.

Kesto: 10 minuuttia

Välineet: Nauhan tai langan pätkiä

PANTOMIIMI

Kuvaus: Kouluttaja jakaa jokaiselle opiskelijalle paperin, jossa on jokin pantomiimin avulla esitettävä toiminto (esim. soutaminen, imuroiminen). Jokaista toimintoa on kaksi kappaletta. Opiskelijat esittävät vuorollaan paperissa mainitun toiminnon. Pari muodostuu, kun henkilö, jolla on sama toiminto omassa paperissa, tunnistaa toiminnon ja liittyy esitykseen mukaan.

PERHEET

Kuvaus: Kouluttajalla on mukanaan korttipakka, josta löytyy nelihenkisiä perheitä. Korttipakka levitetään lattialle ja opiskelijat ottavat kukin yhden kortin tai vaihtoehtoisesti kouluttaja jakaa kortit opiskelijoille oman valintansa mukaan. Tämän jälkeen etsitään oma perhe.

Kesto: 10 minuuttia

Välineet: Pelikortit (esim. Musta-Pekka)

SANAPARIT

Kuvaus: Kouluttaja on muodostanut käsiteltävään aiheeseen liittyviä sanapareja (esim. aikuiskoulutus – omaehtoisuus) ja kirjoittanut yhden sanan per paperi. Paperit jaetaan satunnaisesti opiskelijoille. Opiskelijoiden tehtävänä on löytää omalle sanalle pari. Menetelmää voidaan varioida niin, että sanaparit ovat toistensa vastakohtia.

Kesto: 10 minuuttia

Välineet: Sanoja papereissa

SARJAKUVAT

Kuvaus: Kouluttaja jakaa opiskelijoille osia sarjakuvista, niin että jokainen opiskelija saa yhden sarjakuvaruudun.

Sarjakuvaruudut voivat olla joko samasta tai eri sarjakuvasta. Ruudut muodostavat kokonaisuuden ja opiskelijoiden tehtävänä on laittaa ne järjestykseen ja mennä ryhmiin niiden mukaan.

Kesto: 10 minuuttia

Välineet: Sarjakuvaruutuja

TA-VUT

Kuvaus: Kouluttaja on miettinyt koulutuksen aiheeseen liittyviä sanoja, joissa on yhtä monta tavua kuin tulevissa ryhmissä tulisi olla jäseniä. Kouluttaja kirjoittaa yhden tavun per paperi ja jakaa tavut opiskelijoille joko satunnaisesti tai ennalta suunnitellusti. Opiskelijoiden tehtävänä on muodostaa tavuista sanoja ja näin mennä ryhmiin.

Kesto: 10 minuuttia

Välineet: Tavuja papereissa

YHDISTÄÄ JA EROTTAA

Kuvaus: Kouluttaja pyytää opiskelijoita etsimään itselleen parin, jolla on mahdollisimman samanlainen tai erilainen sormenjälki, isovarvas, korva, vaatteet yms.

Kesto: 5 minuuttia

TAUKOJUMPPAAA

IHMISSOLMU

Kuvaus: Opiskelijoista muodostetaan n. 10 hengen ryhmiä. Ryhmät muodostavat tiiviin ympyrän. Jokainen ryhmän jäsen ojentaa yhden käden piirin keskelle ja ottaa samalla jotain toista kädestä kiinni. Sama tehdään toisella kädellä. Tehtävänä on selvittää solmu ilman, että irrotetaan otetta toisten käsistä.

Kesto: 10 minuuttia

KONE

Kuvaus: Opiskelijat jaetaan ryhmiin ja jokaisen ryhmän tehtäväksi annetaan muodostaa jokin kone, joka liikkuu ja pitää ääntä. Ryhmä ei saa keskustella toistensa kanssa. Ensimmäinen ryhmän jäsen asettuu paikalleen ja aloittaa liikkeen ja äänen. Seuraava ryhmän jäsen asettuu osaksi konetta ja hänen liikkeen ja äänen tulee jollain tavalla liittyä siihen, mitä edellinen tekee. Näin jatketaan, kunnes jokainen ryhmän jäsen on osa konetta.

Kesto: 5 minuuttia/ryhmä

Välineet: -

KOSKETUKSET

Kuvaus: Opiskelijat jaetaan pareihin. Kouluttaja on tehnyt valmiiksi papereita, joihin jokaiseen on kirjoitettu yksi ruumiinosa. Yhtä ruumiinosaa voi olla useampi kappale. Pareista molemmat nostavat vuorollaan lapun ja pistävät lapuissa lukevat ruumiinosat (esim. käsi ja otsa) yhteen. Kierroksia tehdään niin monta, että vain yksi pareista on enää pystyssä.

Kesto: 10 minuuttia

Välineet: Ruumiinosien nimiä papereissa

NALLE PUH

Kuvaus: Kouluttaja jakaa opiskelijoille teipin palasia ja opiskelijat kirjoittavat teippiin sellaisen tunnetun henkilön tai olion nimen, jonka haluaisivat jäseneksi tähän ryhmään. Tämän jälkeen teippi liimataan jonkun toisen opiskelijan selkään. Jokaisen opiskelijan tehtävänä on saada selville, mikä nimi omassa selässä on. Opiskelijat liikkuvat koulutustilassa ja saavat kysyä yhden kysymyksen kerrallaan muilta opiskelijoilta. Kysymyksen on oltava sellainen, että siihen voi vastata vain kyllä tai ei. Kun oma nimi on selvitetty, voi opiskelija kouluttajan ohjeistuksen mukaan siirtyä koulutustilan reunalle tai jäädä leikkiin mukaan.

Kesto: 20 minuuttia

Välineet: Teippiä ja tusseja

PEILIT

Kuvaus: Kouluttaja jakaa osallistujat pareihin ja antaa toiselle tehtäväksi olla peili ja toiselle peilattava. Peilin tehtävänä on toistaa mahdollisimman tarkasti kaikki, mitä peilattava tekee tai sanoo. Rooleja voidaan vaihtaa myös toisinpäin.

Kesto: 5 minuuttia

Välineet: -

SEURAA PÄINVASTOIN

Kuvaus: Kouluttaja asettuu istumaan opiskelijoiden eteen niin, että kaikki näkevät hänet. Opiskelijoille kerrotaan, että heidän tehtävänä on toimia juuri päinvastoin kuin kouluttaja tekee. Esim. jos kouluttaja istuu, tulee opiskelijoiden nousta. Menetelmää voidaan vaikeuttaa yhdistämällä eri toimintoja eli esim. kouluttaja laittaa (kuvitteellisen) hatun päähän ja istuu alas.

Kesto: 5 minuuttia

SOKKOLETKA

Kuvaus: Opiskelijat asettuvat letkaan silmät suljettuina ja pitävät edellä olevaa olkapäistä kiinni. Letkan viimeisellä on silmät auki. Hän ohjaa liikkuvaa letkaa painamalla edessä olevan olkapäätä joko vasemmalla tai oikealla kädellä. Edellä oleva toistaa käskyn. Kun käsky saapuu letkan ensimmäiselle, hän kääntyy siihen suuntaan, johon painalluskäsky määrää.

Kesto: 5 minuuttia

TUIJOTUS

Kuvaus: Opiskelijat muodostavat koulutustilaan ison piirin.

Tärkeää on, että kaikki piirissä olevat näkevät toisensa.

Tilanne alkaa kouluttajan sanoessa "katse alas", jolloin opiskelijat katsovat maahan. Kun kouluttaja sanoo "katse ylös" on jokaisen opiskelijan nostettava katseensa ylös ja

katsottava jotain toista piirissä olevaa. Jos katseet kohtaavat, on huudahdettava ja mentävä piiristä pois. Tätä jatketaan niin kauan, että piirissä on enää kaksi tai yksi opiskelijaa jäljellä.

Kesto: 5 minuuttia

VIISI JALKAA JA KOLME KÄTTÄ

Kuvaus: Kouluttaja jakaa opiskelijat ryhmiin ja kertoo, että tarkoituksena on rakentaa patsaita. Ainoa ohje on, että patsaalla eri vaiheissa tietty määrä jalkoja ja käsiä maassa ja ryhmä ei saa missään vaiheessa irrottautua toisistaan. Kouluttaja antaa ohjeita ja opiskelijat muodostavat ohjeen mukaisia patsaita.

Kesto: 5 minuuttia

Välineet: -

AVUKSI RYHMÄYTYMISEEN

ARVOJEN VAIHTOKAUPPA

Kuvaus: Kouluttaja tuo mukanaan arvokortteja, joissa jokaisessa on erilainen ominaisuus tai luonteenpiirre. Kortit jaetaan summassa opiskelijoille niin, että jokainen opiskelija saa 3-5 korttia. Opiskelijoiden tehtävänä on kiertää koulutustilassa ja käydä toistensa kanssa korteilla vaihtokauppaa, kunnes jokaisella on itselleen sopivat kortit. Korttien ominaisuudet voivat olla henkilökohtaisia tai liittyä johonkin rooliin.

Kesto: 10 minuuttia

Välineet: Arvokortteja (valmiita tai itse tehtyjä)

ELEFANTTI

Kuvaus: Kouluttaja muodostaa opiskelijoista pienryhmiä ja antaa tehtäväksi piirtää esim. elefantti fläpille. Ryhmästä valitaan yksi piirtäjäksi ja hänen silmänsä sidotaan. Muut ryhmän jäsenet muodostavat jonon piirtäjän taakse. Kouluttaja kertoo yhden piirrettävän asian kerrallaan (esim. käsi) ja jonossa ensimmäinen aloittaa piirtäjän ohjeistamisen. Kouluttaja kertoo, kun kuva on valmis ja piirtäjä saa poistaa siteen silmiltään.

Kesto: 20 minuuttia

Välineet: Fläppejä ja tusseja

ESINEET

Kuvaus: Opiskelijat istuvat ympyrässä ja ensimmäinen ottaa edestään kuvitteellisen esineen käteensä ja pyörittelee ja tunnustelee sitä siten, että kaikki saavat mielikuvat esineen muodosta, painosta, materiaalista jne. Tämän jälkeen esine luovutetaan seuraavalle, joka ottaa esineen vastaan samalla tavalla kuin edellinen on sitä kuvannut. Vastaanottaja muuttaa esineen ominaisuuksia ja antaa sen seuraavalle.

Kesto: 1 minuutti/opiskelija

Välineet: -

FIRMA

Kuvaus: Opiskelijat jaetaan ryhmiin ja kouluttaja antaa jokaiselle ryhmälle tehtäväksi perustaa firma. Firma voi olla koulutuksen aiheeseen liittyvä tai humoristinen. Ryhmän tulee määritellä firman toimiala, nimi, työroolit, tuotteet, logo sekä mainos ja kirjata nämä ylös fläpille. Lopuksi jokainen firma esittelee itsensä muille.

Kesto: 15 minuuttia + esittely 5 minuuttia/ryhmä

Välineet: Fläppejä ja tusseja

HÄMÄHÄKIN VERKOSSA

Kuvaus: Opiskelijat piirtävät paperin keskelle oman kuvan ja kuvan ympärille hahmotellaan hämähäkinseittiä.

Opiskelijoille annetaan tehtäväksi lisätä paperille niiden ihmisen nimiä, joita hän on tavannut ja joiden kanssa hän on keskustellut edellisen viikon aikana. Paperille kirjataan kaikki, joille on sanonut vain parikin sanaa ja nimet sijoitetaan eri etäisyyksille omasta kuvasta sen mukaan, kuinka läheisiä he ovat. Kun seitit ovat valmiita, keskustellaan yleisellä tasolla siitä, kuinka paljon ihmisiä ympäriltä löytyy.

Kesto: 5-10 minuuttia

Välineet: Paperia ja kyniä

KIERROKSET

Kuvaus: Opiskelijat jaetaan pienryhmiin ja ryhmät asettuvat istumaan ympyrän muotoon. Jokainen ryhmän jäsen puhuu vuorollaan yhden minuutin ja puhujan oikealla puolen istuva henkilö ottaa aikaa. Tärkeää on, että toisen puheenvuoroja ei kommentoida tai puhujaa keskeytetä.

Kierroksen ensimmäinen puhuja saa mahdollisuuden käyttää vielä yhden kokoavan puheenvuoron koko kierroksen loputtua. Kierroksille voidaan määritellä aihe ja koulutuksen alussa se voi olla yleinen fiiliskierros.

Kesto: 1 minuutti/ryhmän jäsen

Välineet: Kello

LUMIPALLO

Kuvaus: Opiskelijat jaetaan pienryhmiin ja jokainen ryhmän jäsen kirjoittaa paperin yläreunaan itseä tällä hetkellä askarruttavan kysymyksen. Paperi annetaan sitten ryhmässä seuraavalle, joka täydentää vastausta tai tuo siihen uuden näkökulman. Paperin kierrättäminen jatkuu, kunnes jokainen saa oman paperinsa takaisin.

Kesto: 5 minuuttia/ryhmän jäsen

Välineet: Paperia ja kyniä

OMA JUTTU

Kuvaus: Kouluttaja tuo mukanaan erilaisia esineitä ja muodostaa niistä kokoelmia (esim. kananmuna, kattila, huivi ja muki). Jokainen ryhmä saa erilaisen kokoelman ja ryhmän tehtävänä on ideoida esineistä esim. tutustumisharjoitus koulutuksen alkuun. Lopuksi jokainen ryhmä esittelee ideoimansa harjoituksen.

Kesto: 15 minuuttia + esittely 5 minuuttia/ryhmä

Välineet: Erilaisia esineitä

OLIPA KERRAN

Kuvaus: Kouluttaja määrittelee aiheen, josta opiskelijoiden on tarkoitus kertoa tarina. Koulutuksen alussa tarina voi olla esim. ajatuksia koulutuksen tavoitteista ja opiskelijaryhmästä. Kouluttaja aloittaa tarinan kertomisen. Tarina etenee niin, että jokainen opiskelija kertoo vuorollaan tarinaa yhden (1) minuutin ajan ja jatkaa sitä aina edellisen opiskelijan jättämästä kohdasta.

Kesto: 1 minuutti/opiskelija

Välineet: -

PUHEKEPPI

Kuvaus: Opiskelijat jaetaan pienryhmiin ja ryhmät asettuvat istumaan ympyrän muotoon. Ryhmien tehtäväksi annetaan keskustella esim. kyseisen aamun tunnelmista. Jokaisen ryhmän keskelle lattialle laitetaan jokin esine. Kouluttaja ohjeistaa, että vain henkilö, jolla esine on kädessään saa puhua. Puheenvuorojen välissä esine laitetaan takaisin lattialle.

Kesto: 5-10 minuuttia

Välineet: Esine (esim. keppi)

ROOLIKARTTA

Kuvaus: Kouluttaja pyytää opiskelijoita miettimään erilaisia rooleja, joissa he ovat olleet viimeisen kolmen työviikon aikana. Roolin kanssa on hyvä käyttää laatusanaa esim. varovainen palautteenantaja. Kun kaikki roolit on kirjattu ylös, kouluttaja pyytää opiskelijoita kirjoittamaan oman nimen paperille ja asettamaan roolit sille etäisyydelle omasta nimestä, kuinka merkittäviksi ne kokee omassa työssä. Roolit voidaan purkaa pienryhmissä ja samalla keskustella, mitkä niistä kaipaavat harjoittelua ja missä opiskelija mukana liikaa.

Kesto: 10 minuuttia + purku 2 minuuttia/opiskelija

Välineet: Paperia ja kyniä

RYHMÄELÄIN

Kuvaus: Kouluttaja jakaa osallistujat ryhmiin ja antaa jokaiselle ryhmälle tehtäväksi muodostaa ryhmäeläin. Ryhmäeläin muodostetaan käyttämällä kaikkia ryhmän jäseniä eläimen osina. Ryhmä suunnittelee eläimen, joka vuorollaan lepää, herää, äänтелеe, liikkuu ja jakaantuu osiksi. Lopuksi eläimet esitellään.

Kesto: 5 minuuttia + esittely 2 minuuttia/ryhmä

Välineet: -

RYHMÄSUHTEET

Kuvaus: Kouluttaja pyytää opiskelijoita keskelle koulutustilaa ja esittää heille kysymyksiä. Kysymyksiä voivat olla mm. kenet ryhmän jäsenistä olet tavannut ensimmäisenä, kenen kanssa olet vaihtanut eniten tai vähiten sanoja, kenellä on ominaisuus, jonka mielelläsi omistaisit, sinun pitää siivota tila koulutuksen jälkeen, kenet otat kaveriksi. Opiskelijat vastaavat kysymyksiin laittamalla käden sen henkilön olkapäälle, keneen kysymyksen vastaus sopii.

Kesto: 1-5 minuuttia

TIKKATAULU

Kuvaus: Kouluttaja jakaa opiskelijat ryhmiin ja antaa jokaiselle ryhmän jäsenelle kalvon, johon on piirretty tikkataulun kuva. Tikkataulu on jaettu eri osa-alueisiin koulutuksen aiheeseen liittyen (esim. kouluttajakoulutuksessa kouluttajataitojen mukaan). Opiskelijoiden tehtävänä on arvioida omaa tasoaan kyseisillä osa-alueilla ja merkitä piste tikkatauluun sopivaan kohtaan. Tämän jälkeen kouluttaja kerää tikkataulut ja laittaa ne opiskelijaryhmittäin päällekkäin, jolloin yhdessä tikkataulussa näkyy kaikkien merkinnät. Lopuksi voidaan käydä keskustelua yhteisesti tai ryhmissä.

Kesto: 15 minuuttia

Välineet: Piirtoheitin, kalvoja ja tusseja

YHTEISET SÄVELET

Kuvaus: Kouluttaja jakaa opiskelijat ryhmiin ja antaa ryhmille tehtäväksi keksiä asioita, jotka yhdistävät ryhmän jäseniä. Kouluttaja voi määritellä yhteisten asioiden lukumäärän. Tämän jälkeen ryhmä voi miettiä, mitkä asiat erottavat heitä toisistaan. Jokainen ryhmä kirjoittaa yhdistävät ja erottavat asiat fläpille ja lopuksi fläpit esitellään muille ryhmille.

Kesto: 15 minuuttia

Välineet: Fläppejä ja tusseja

VALEHTELIJOIDEN KLUBI

Kuvaus: Opiskelijat jaetaan ryhmiin ja jokainen ryhmän jäsen kertoo vuorollaan itsestään kaksi valhetta ja yhden totuuden. Muiden ryhmän jäsenten tehtävänä on esittää tarkentavia kysymyksiä ja koettaa niiden avulla saada selville, mikä asioista on totta. Jokainen ryhmän jäsen saa esittää vain tietyn määrän kysymyksiä, jonka jälkeen tulee esittää arvaus väitteestä, joka pitää paikkansa.

Kesto: 20 minuuttia

Välineet: -

KOULUTUKSEN AIKANA TOTEUTETTAVAKSI

KELTAISET LAPUT

Kuvaus: Kouluttaja pyytää opiskelijoita kirjoittamaan Post-It -lapuille koulutuksen aiheeseen liittyviä sanoja ja lauseita. Sanat ja lauseet kiinnitetään seinälle ja niitä luokitellaan. Luokitellut laput toimivat kouluttajan luentorunkona. Opiskelijat voivat myös kirjoittaa lappuihin kysymyksiä, joihin haluavat vastauksen koulutuksen aikana.

Kesto: 10 minuuttia

Välineet: Post-It -lappuja

LÄMMITTELYKORTIT

Kuvaus: Opiskelijat jaetaan ryhmiin ja jokaiselle ryhmälle annetaan erilainen koulutuksen aiheeseen liittyvä kortti. Kortissa voi olla kuvattuna esim. jokin vaikea tilanne. Ryhmät keskustelevat kortista, sen herättämistä ajatuksista ja yhteyksistä koulutuksen aiheeseen. Lopuksi ryhmien ajatukset puretaan yhdessä.

Kesto: 10 minuuttia

Välineet: Postikortteja

MITEN RATKAISISIN ONGELMAN, JOS OLISIN....

Kuvaus: Opiskelijat jaetaan ryhmiin ja heille annetaan jokin koulutukseen aiheeseen liittyvä ongelma pohdittavaksi. Opiskelijat pohtivat kysymystä monesta näkökulmasta ja miettivät miten ratkaisisivat ongelman eri rooleissa: taikuri, poliisi, Pelle Peloton, Harry Potter, esimies, paavi, presidentti, sokea, äiti, alan professori, eskarilainen jne.

Kesto: 10 minuuttia

Välineet

TEKNIKKATORI

Kuvaus: Kouluttaja pyytää opiskelijoita tuomaan mukanaan esineitä, jotka liittyvät käsiteltävään aiheeseen esim. yhdistystoiminta tai kouluttaminen. Esineistä tehdään näyttely ja esineen tuoja saa kertoa, miksi valitsi kyseisen esineen ja miten se liittyy koulutuksen aiheeseen. Tämän jälkeen opiskelijat voivat yhdessä miettiä esineelle sovelluskeinoja.

Kesto: 20 minuuttia

Välineet: Erilaisia esineitä

TULITIKUT

Kuvaus: Kouluttaja jakaa jokaiselle opiskelijalle tietyn määrän tulitikkuja. Tulitikkujen määrä kuvaa sitä, kuinka monta kertaa opiskelija voi tai hänen täytyy kommentoida koulutuksen aikana. Määrä voi vaihdella sen mukaan, kuinka paljon kouluttaja haluaa kunkin opiskelijan olevan äänessä koulutuksen aikana.

Kesto: Koulutuksen ajan

Välineet: Tulitikkuja